

De levensloopregeling is een slecht doordacht studeerkamerproduct. Noch het achterliggende idee, noch de uitwerking getuigt van veel slimheid. Wat betreft het idee:

wat voegt de levensloopregeling toe aan de bestaande regelingen op het gebied van zwangerschaps-, ouderchaps- en zorgverlof? Niets wezenlijks. Waarom zou in vredesnaam

fiscaal gestimuleerd moeten worden dat mensen in de kracht van hun leven, als hun productiviteit het hoogst is, met vakantie gaan? En dat alles dan in de hoop dat zij later, oud en moe, nog wat langer door willen werken? Het idee alleen al klopt niet.

Verder is de regeling zo vormgegeven, dat deze voor grote delen van de bevolking niet zo interessant is. Deelname is slecht haalbaar of alternatieven zijn financieel interessanter. Het is niet verbazingwekkend dat de animo voor de regeling tot dusver gering is, zoals het Assurantie Magazine onlangs wist te melden.

Dat er desondanks toch mensen zijn die mee willen doen aan de levensloopregeling komt, doordat de regeling een prima alternatief biedt voor VUT en prepensioen. Er zijn nog niet veel harde cijfers beschikbaar, maar men mag verwachten dat de meeste mensen die geld opzij zetten op een levenslooptekening, dit doen om eerder met pensioen te kunnen gaan. Vervroegde uittreding is dankzij de levensloopregeling zeker voor mensen met een goed inkomen nog steeds goed haalbaar.

Er zit nog een vreemd aspect aan de levensloopregeling. Stel, u bent 62 jaar, u heeft een stevig saldo op uw levenslooptekening en u heeft plezier in uw werk. Het liefst zou u willen doorwerken tot uw vijftenzestigste verjaardag. Helaas gaan dan veel van de voordelen van de levensloopregeling aan u voorbij. Op uw vijftenzestigste verjaardag wil de fiscus immers gewoon de fiscale inhouding over uw levenslooptekening met u afrekenen en helaas gaat dat tegen het gewone marginale tarief. Weg fiscaal voordeel. Uiteraard kunt u wel, als u tenminste uw fiscaal voordeel wilt blijven innen, uw levenslooptekening toevoegen aan uw pensioen. Dat betekent wel dat, mocht u onverhoopt vroegtijdig overlijden, niet uw erfgenamen, maar het pensioenfonds van uw nijver bijeen gespaarde levenslooptekening profiteert. Velen zullen er daarom voor kiezen om toch maar te stoppen met werken op de tweënzestigste verjaardag. De levensloopregeling is in haar huidige vorm, weliswaar onbedoeld, een extra stimulans om eerder te stoppen met werken.

Wordt de levensloopregeling dan inderdaad een fiasco, zoals ik eerder in de kolommen van dit blad voorspelde (Boonstra, 2004)? Dat hoeft niet per se, maar dan moeten er wel een paar zaken aan de regeling worden veranderd. Ten eerste zou een eventueel overschot op de levenslooptekening op de vijftenzestigste verjaardag fiscaal neutraal moeten kunnen worden bijgeschreven op de bankspaarrekening voor de oude dag.

Een dergelijke rekening wordt binnenkort mogelijk, onder de aanname dat de Tweede Kamer het initiatief-wetsvoorstel van PvdA en VVD inzake het geblokkeerde banksparen voor de oude dag aanneemt. Daarmee wordt een belangrijk deel van de prikkel om eerder te stoppen met werken weggenomen. In geval van vroegtijdig overlijden vervalt een eventueel saldo op deze spaarrekening aan de nabestaanden. Dit voorstel werd onlangs door Niels Visser in Het Financieel Dagblad gepubliceerd en prompt overgenomen door de Nederlandse Vereniging van Banken (Visser, 2006; NVB, 2006).

Het voorstel van Visser is een eenvoudige, budgetneutrale en essentiële verbetering van de levensloopregeling. De prikkel om eerder te stoppen met werken wordt er immers mee uitgehaald.

Maar het kan nog mooier. Stel nu eens dat werkvilligen die op hun vijftenzestigste verjaardag een positief saldo op hun levenslooptekening hebben, worden gestimuleerd om nog langer door te werken? Dit kan eenvoudig worden bereikt door jaarlijks twintig procent van hun levenslooptekening (analoog aan het spaarloon) vrij van fiscale inhoudingen uit te keren, mits zij voor minstens vijftig procent van hun werktijd blijven doorwerken. Langer doorwerken wordt financieel dan erg aantrekkelijk gemaakt. Ook voor de fiscus goed nieuws: iemand die langer doorwerkt betaalt gewoon inkomstenbelasting, dus per saldo zal ook deze aanpassing budgettair neutraal uitpakken (Boonstra, 2006). Als mensen na een of twee jaar alsnog besluiten met pensioen te willen gaan, kan hun resterende levenslooptekening alsnog conform het voorstel van Visser worden bijgeschreven op hun pensioenspaarrekening.

De levensloopregeling was bedoeld als een regeling voor het 'spitsuur van het leven'. Helaas voegt de regeling wat dit betreft weinig relevants toe, al zullen de yuppen die dankzij de levensloopregeling met fiscale ondersteuning een wereldreis maken er wel degelijk blij mee zijn. Maar met enkele ingrepen kan de regeling zo worden aangepast, dat zij werklustige mensen na hun vijftenzestigste verjaardag stimuleert om langer door te werken. Is het toch nog ergens goed voor geweest.

Wim Boonstra

Literatuur

- Boonstra, W.W. (2004) Levenslooptekening, *Economisch Statistische Berichten*, 24 september, 2004, 470
- Boonstra, W.W. (2006) Privé-vut-potje kan toch langer werken stimuleren, *Het Financieel Dagblad*, 16 maart
- Nederlandse Vereniging van Banken (2006), *NVB is positief over initiatief pensioensparen als bancair product*, Position paper, 28 februari
- Visser, D.C. (2006) Geblokkeerd banksparen prikkelt langer werken, *Het Financieel Dagblad*, 8 februari